

Undertegnede maa haade ifølge min almindelige Pligt som Embedsmand og som sagkyndig angaaende Livsforsikring — Direktør for Hafnia og dansk Bestyrelsesmedlem af Comité permanent des Congrès internationaux d'actuares — bede Finansministeriet foranledige, at det Rigsdagen forelagte Lovudkast om Bonus til de forsikrede i Statsanstalten for Livsforsikring ændres i visse Henseender, dog med Bevarelse af det meget deri, som maa anerkendes for godt. Thi medens dette Forslag for andre end Sagmænd maa synes kun at angaa en mindre væsentlig Ændring i den enkelte Anstalts Plan, saa turde det i Virkeligheden være et lige saa dybt Indgreb i hele den danske Livsforsikrings Vilkaar, som selve Statsanstaltens Oprettelse i sin Tid var. Lovforslaget synes derhos at tilside sætte Statens Interesser ved i Form af den tekniske Definition for Ordret Reserverfond i dets § 2 uden Bederlag at overdrage en stor, Staten tilhørende Kapital som Gave til Statsanstaltens fremtidige bonusnydende forsikrede.

I Mod sætning til den naturlige Forventning ved Statsanstaltens Oprettelse har denne Institution ikke naaet at hæve sig Stillingen som den ledende Mønsteranstalt, hos hvilken alle Landets andre Livsforsikringsinstitutioner hentede Raad og godt Eksempel, og som selv opmærksomt fulgte sine Konkurrenters Færd og gav Vejledning, Kritik og Tilrettevisning, hver Gang den bemærkede uheldige Fænomener. Og Grunden har sikkert været den, at Statsanstalten selv fra Begyndelsen led af organiske Mangler, af hvilke den vigtigste netop var Jernægtselken af de forsikredes Ret til Bonus, paa hvilken først det foreliggende Lovforslag tilsigter at raade Bod. Den Del af Lovforslaget, som giver de forsikrede Ret til Bonus efter faste Regler, som i det væsentlige ere prøvede med Held her i Landet af et konkurrerende Selskab, maa derfor ubetinget anbefales. Denne Dels Bedtagelse er den første Betingelse for, at Statsanstalten kan erhverve Førerpladsen i den danske Livsforsikringsverden. Der kræves i øvrigt kun, at Statsanstalten skal forstaa sin egen Ide og Opgave ret og hæbde den lige saa dygtigt udadtil som indad.

Men derved, at Statsanstalten for Livsforsikring hidtil har været afslaaet fra at virke paa normal Maade, har en vrang Opfattelse af Ideen med Statsanstalten faaet Vejlighed til at udvikle sig, hvorefter Staten skulde have gjort nok for Livsforsikring ved at oprette en Anstalt, ikke blot til Embedsmænds Forsikring, men hvori ogsaa enhver forsikringsføgende burde melde sig ind, hvis han vilde sit eget Vel, medens alle, der forsikre sig andetsteds, maa savne alt Haab om Bestyttelse ved Forsikringslov og overhovedet selv bære Følgerne af deres Fejl. Efter denne Opfattelse skulde Statsanstalten have eller i alt Fald nu faa, hvad jeg for Rørtheds Skyld vil betegne som et maskeret Monopol paa Livsforsikring, en saadan Fylde af Begunstigelse, at man kunde tænke sig, at den vilde ubelufte al Konkurrence, men som i Virkeligheden kun vil kunne skabe den funde Konkurrence, medens den ufunde tager sig selv Lov til at gro uhindret med Ukruds Frødighed. Naaget det let nok ses, at et virkeligt Monopol vilde være mindre skadeligt end en saadan Ordning, har denne Lante dog vundet Tilhængere i Statsanstaltens Bestyrelse og i de Kredse, paa hvilke denne har Indflydelse. Bliver denne Opfattelse raadende for Statsanstaltens fremtidige Stilling, ville de ulykkelige Følger ikke udeblive og yderst vanskelig kunne afhjælpes.

Jeg har sporet Tanken om det maskerede Monopol længe i Statsanstaltens Forhold til sine Konkurrenter ikke mindst i dens ofte paafaldende Tavshed om disse og de Vanskeligheder, som have rejst sig, hver Gang Ønsker om almindelige Lovgivningsbestemmelser om den private Livsforsikring ere blevne fremsatte. Jeg venter heller ikke, at Tanken